

LIDT HESTEBØNNER TIL SVIN ER GODT

Miljø- og
Fødevareministeriet

gudp

Dette projekt medfinansieres af "Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram", (GUDP) under Fødevareministeriet.

Forsøg viser, at det er muligt at udskifte en del af sojaen fra foderet til økosvin med hestebønner, og det giver god tilvækst, lavt foderforbrug, en tør gødning og sædskiftefordel.

Økologisk svinefoder består i høj grad af sojakager, men både dansk produceret lupin og hestebønner kan være en interessant erstatning for sojaen. Det forklarer Tove Serup, SEGES Økologi, som står bag et fodringsforsøg af økosvin. Hun er ekspert i økosvineproduktion og landskonsulent i afdelingen i SEGES Økologi.

Pilotforsøg

I det lille fodringsforsøg hos en økolandmand blev svin fodret med hestebønner af sorten Fuego, der har et rimeligt udbytte – også målt i protein. Landmanden indkøbte smågrise med en vægt på 13 kg efter fravænning, og de blev fodret med hestebønner lige fra starten, og til de

skulle slagtes. Landmanden stod selv for blanding af foderet i sit hjemmeblanderanlæg. I forsøget målte man tilvækst, kødprocent og foderforbrug, og man observerede ædelyst og gødningskonsistens.

Der var tre hold grise i forsøget: En med ubehandlede og formalede hestebønner, en med fermenterede og formalede hestebønner og en kontrolgruppe, som blev fodret uden hestebønner men med sojaprotein. Der var fire stier med 45 grise i hver, altså 180 grise i hvert hold.

Målet var at nedsætte sojaandelen og få hestebønner ind i foderrationen. Da man lavede foderblandingerne, gjaldt det om at lave dem, så aminosyresammensætningen var så ens som muligt i de tre blandinger. Her fandt man frem til, at 10 kg hestebønner kunne erstatte 5,5 kg soja og 4,5 kg korn. Det var altså ikke en 1:1 udskiftning af soja med hestebønner.

Erfaringen fra foderforsøget viste, at det var vanskeligt at snegle hestebønnerne. Man iagttog også, at gødningen var mere tør blandt svinene med brug af ubehandlede hestebønner. – Det er meget positivt, fordi økologisk foder til svin er og bliver en kæmpe udfordring, forklarer Tove Serup.

Man oplevede ingen ædeværing, men den fermenterede vare, i form af formalet hestebønne, virkede lidt tung, og Tove Serup udtrykker det sådan: - Den var anderledes.

God tilvækst med bønner

Hvordan gik det så med tilvæksten? Svinene, som fik de ubehandlede hestebønner, havde en bedre tilvækst end kontrolholdet indtil dag 35, og en ens tilvækst fra dag 35 til slagtning. Samlet var der en anelse bedre tilvækst med ubehandlede hestebønner i foderrationen. Foderforbruget var meget lavt i forhold til, hvad man ellers kender.

- Vi var meget spændte på kødprocenten. Den viste sig at være bedre på svinene, som fik de ubehandlede hestebønner, end i kontrolgruppen. Selvom vi ikke har regnet statistik på det, så er resultatet tydeligt anderledes, forklarer Tove Serup. Alt i alt et pænt og positivt udfald.

Konklusionen af pilotforsøget er, at fodring med hestebønner er muligt. – Jeg kan desværre ikke sige, at tallene for fermenterede hestebønner er retvisende; det viste sig, at fermenteringsprocessen ikke forløb, som vi havde håbet. Så derfor kan vi ikke sige noget om fermentering af hestebønner og økosvinefodring, siger Tove Serup.

Produktivitet

Hold	1	2	3
	Ubehandlet hestebønne	Fermenteret hestebønne	Kontrol
Tilvækst g/dag, indsættelse til dag 35	480	435	393
Tilvækst g/dag, dag 35 til	972	882	972

slagtning	07/0	08/0	07/2
Tilvækst g/dag, hele perioden	809	749	791
FEsv/kg tilvækst	2,64	2,68	2,67
Kød, pct.	59,3	58,0	57,6

Giver ikke ædeværing

- I svineproduktionen er vi beriget med myten om, at hestebønner giver ædeværing. Men forsøget viste, at man godt kan fodre med hestebønner. Vi valgte i forsøget fodring med 10 pct. hestebønner. Går man højere op, så viser andre forsøg og erfaringer fra praksis, at man kan risikere ædeværing, fortæller hun.

Tove Serup forklarer, at dansk produceret hestebønner, i forhold til importeret soja, også har en positiv betydning for forbrugerne. Fra SEGES forlyder det endvidere, at der er store sædskiftefordele ved at få hestebønner ind i markplanen.

Faktaboks

Projektet Dansk økologisk protein til økologiske husdyr – ØkoProtein – afsluttes i 2015. Formålet med ØkoProtein er, at dyrke danske økologiske proteinafgrøder, og dernæst at bruge dem som foder til de danske økologiske husdyr.

Projektet er støttet af Grønt Udviklings- og Demonstrations Program (GUDP) under Fødevareministeriet, Promilleafgiftsfonden for landbrug og Fonden for økologisk landbrug.

Projektet er opdelt i arbejdsplaner. I markforsøg testes udbytter og kvaliteter af proteinafgrøder. Fra marken leveres proteinafgrøder til forarbejdning via forskellige metoder, der kan gøre afgrøderne egnede som proteinrigt foder. Til slut bliver de producerede foderstoffer testet på fjerkræ, svin og kvæg, og der gennemføres kvalitetstest på slutprodukter, herunder tests af ost på mejeriet Naturmælk.

Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet, en række firmaer og flere økologiske landmænd deltager i projektet.

Tove Serup, SEGES Økologi forklarer, at forsøget med hestebønner til svin havde et pænt og overraskede positivt udfald. (Klik på billedet for stor udgave).

Foto: Tomas Brødsgaard Fibiger Nørfelt, SEGES